

Wessman

26.4.2018

95/10/2018

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry

Lastentarhanopettajien tehtäväkohtaisen palkan määräytyminen

Työehtosopimuslain 8 §:n tarkoittama valvonta

Kunnallinen työmarkkinalaitos on Juko ry:n 23.3.2018 tekemän valvontailmoituksen perusteella työehtosopimuslain 8 §:n nojalla valvonut, että Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit määrittävät itsenäisesti KVTES:n palkkausluvun 9 §:n edellyttämällä tavalla lastentarhanopettajien tehtäväkohtaiset palkat ja maksavat lastentarhanopettajille KVTES:n palkkausluvun 9 §:n edellyttämällä tavalla palkkaa tehtävän vaativuuden arvioinnin perusteella.

Kaikki kolme kaupunkia ovat toimittaneet vastuksensa Kunnallisen työmarkkinalaitoksen kysymyksiin.

Selvitys palkkojen määräytymisistä**Helsingin kaupunki**

Helsingin kaupungin lastentarhanopettajien kuten muidenkin henkilöstöryhmien tehtäväkohtaisesta palkasta päättää kaupungin uuden hallintosäännön mukaan henkilöstöjohtaja. Ylimmän johdon palkoista päättää kansliapäällikkö.

Yksittäisten tehtävien tehtäväkohtaisten palkkojen muutokset ovat kaupungin linjausten mukaan perustuneet TVA:ssa tapahtuneisiin olennaisiin muutoksiin. Isoissa ryhmissä tehtäväkohtaisten palkkojen korotukset on toteutettu lähinnä järjestelyvaraerä-kierrosten yhteydessä.

TVA-kuvausten laatimisesta ja ylläpitämisestä vastataan toimialoilla (ennen virastoissa). Tehtäväkohtaisen palkan korottamiseen tähtäävä prosessi käynnistetään tilanteissa, joissa havaitaan olennaisia muutoksia tehtävän vaativuudessa. Tämä toteutetaan toimialan ja keskushallinnon yhteisvalmisteluna. Ennen 1.6.2017 virasto valmisteli tehtäväkohtaisen palkan nostamista varten lausuntopyyynnön keskushallintoon, jossa arvioitiin muutoksen perusteluita ja annettiin mahdollinen lausunto.

Helsingin kaupunki tekee säännöllistä yhteistyötä Vantaan kaupungin ja Espoon kaupungin kanssa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole tehty lastentarhanopettajien rekrytointiin ja palkitsemiseen liittyvää yhteis-

valvonta 18095cw.docx

Wessman

26.4.2018

95/10/2018

työtä. Vuoden 2017 aikana yhteistyötapaamisissa on keskusteltu esimerkiksi työajan seurantajärjestelmiin liittyvistä kysymyksistä, toiminnan sisällystä sekä seurattu lastentarhanopettajien määrää pääkaupunkiseudulla.

1.7.2015 tulleen KVTES:n alarajakorotusten yhteydessä lastentarhanopettajien tehtäväkohtainen palkka oli alarajan tasoinen myös Helsingissä. Helsingissä lastentarhanopettajan tehtäväkohtaista palkkaa on nostettu erillisellä tehtävälisällä, jos henkilö hoitaa vaativampaa tehtäväkokonaisuutta, kuten esimerkiksi varajohtajan tehtävää, tai esiopetuksen vastuuhenkilön tehtävää.

Helsinki käyttää määräaikaista tehtävälisää, koska vaativuuteen vaikuttava tehtävä on määräaikainen ja tehtävä voi siirtyä henkilöltä toiselle. Määräaikainen tehtävälisä on ollut käytössä jo vuosia. Tehtävälisä on tehtäväkohtaisen palkan osa. Palkka on määritelty pysyvästi korkeammaksi erityislastentarhanopettajalle tai kiertävälle erityislastentarhanopettajalle.

Tällä hetkellä lastentarhanopettajan tehtäväkohtainen palkka 2363,61 €/kk, minkä lisäksi henkilölle maksetaan vaativuuden perusteella alla olevia lisiä. Tästä muodostuu lastentarhanopettajien tehtävän vaativuuden mukainen palkkaporras:

- Varajohtajan tehtävälisä: suomenkielisissä päiväkodeissa 94,14€/kk ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa 43,35 – 94,14 euroa/kk päiväkodin koosta riippuen
- Esiopetuksesta vastaavan tehtävälisä: 64,74 euroa/kk
- Esiopetuksen alueellisen yhdyshenkilön tehtävälisä: 40 euroa/kk
- Erityislastentarhanopettaja: 2569,86 euroa/kk
- Kiertävä erityislastentarhanopettaja 2723,19 euroa/kk

Lastentarhanopettajien käytössä ovat kaupungin palkitsemisjärjestelmän eri muodot. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan koko henkilöstö on tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Lastentarhanopettajille on maksettu tulospalkkioita muun toimialan henkilöstön tapaan. Palkkioiden suuruudet vaihtelevat vuosittain.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on otettu käyttöön uusien lastentarhanopettajien kannustuspalkkio. Sen suuruus on 1 000 € ja se maksetaan koeajan jälkeen. Kannustuspalkkio (500 €) maksetaan myös työntekijälle, joka löytää lastentarhanopettajan Helsingin palvelukseen.

Espoon kaupunki

Hyväksyessään kunta-alan sopimusten täytäntöönpanoon liittyvät neuvottelutulokset (esim. järjestelyerät) Espoon kaupunginjohtaja päättää samalla neuvottelutulokseen sisältyvät Espoon kaupungin koko henkilöstön palkan korotukset.

Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat ja liiketoimintajohtaja päättävät kukin kaikista johtamansa organisaation palkantarkistuksista, luontaiseduista ja tulospalkkioista lukuun ottamatta niitä palkanosia tai tehtäviä, joista on tässä henkilöstösäännössä määrätty muuta.

Henkilöstöjohtaja hyväksyy kaikki kaupungin henkilöstön palvelussuhteen pituuteen perustuvat palkanosat.

Espoossa henkilöstöjohtaja päättää muiden kuin johtavassa ja itsenäisessä asemassa olevien virkojen ja työsuhteisten tehtävien sijoittumisesta vaativuustasoryhmään tai palkkahinnoitteluryhmään.

Espoon kaupungilla järjestelyerän kohdentamisesta neuvotellaan kaupunkitasoisesti (keskitetysti). Neuvotteluihin osallistuvat konserniesikunnasta neuvottelupäällikkö (pj) ja työmarkkinapäällikkö sekä muita konserniesikunnan henkilöitä tarvittaessa, toimialojen henkilöstö- tai palvelussuhdepäälliköt sekä pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehet.

Työnantaja (lastentarhanopettajien kohdalla suomenkielinen varhaiskasvatus, ruotsinkieliset sivistyspalvelut ja sivistystoimen toimiala) ja järjestöt tekevät esityksensä palkantarkistusten kohdentamisesta. Asiasta neuvotellaan kaupunkitasoisesti. Tavoitteena on työnantajan ja järjestöjen yhteinen neuvottelutulos järjestelyerän kohdentamisesta.

Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen johto tekee yhteistyötä muun muassa tapaamalla ajoittain. Palkka-, palkitsemis- ja rekrytointikäytänteisiin liittyviä yhteistyörakenteita ei ole. Pääkaupunkiseudun palkkakehitystä seurataan.

Helsingin, Vantaan ja Espoon kesken toimiin epävirallinen henkilöstötyön ryhmä, OVTES-asioita ja noin vuoden verran myös varhaiskasvatuksen henkilöstö- ja etenkin palvelussuhdeasioita hoitavien yhteistyöverkosto. Verkosto kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

Espoossa on kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) soveltamisalan piiriin kuuluvilla oma tehtävän vaativuuden arviointia (TVA) koskeva toimintamallinsa. Espoossa työn vaativuuden arviointi tehdään kokonaisarviointina hinnoittelukohdittain kyseisen toimintamallin ja KVTES:n mukaisesti. Tehtävänimikkeistä, joissa työskentelee vähintään 10 henkeä, tehdään tyyppikuvaukset. Tyyppikuvausluonnoksen laatimiseen määrätään toimintaa hyvin tunteva vastuhenkilö, joka voi tarvittaessa valita tuekseen työryhmän, jonka asiantuntemusta työssä voidaan hyödyntää. Toimialan TVA-työstä vastaava (palvelussuhdepäällikkö) tukee vastuhenkilöä luonnoksen laatimisessa. Luonnos käsitellään kaupungin TVA-ryhmässä ja sen jälkeen kaupungin seurantaryhmässä, johon kuuluvat muun muassa kaupungin henkilöstöpäälliköt ja pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehet. Kaupunginjohtaja hyväksyy työtehtävien tyyppikuvaukset ja vaativuusluokitukset eli päättää virkojen ja työsuhteisten tehtävien sijoittumisesta vaativuustasoryhmään tai palkkahinnoitteluryhmään. Kaupunginjohtaja voi siirtää toimivaltaansa toimintaohjeella (Espoon kaupungin hallintosäännön IV osa, henkilöstösääntö 22 §).

Wessman

26.4.2018

95/10/2018

Kaupunginjohtaja on 3.10.2011 § 21 hyväksynyt lastentarhanopettajan tyyppikuvauksen. Päiväkodin varajohtajan, erityisryhmässä tai integroidussa erityisryhmässä työskentelevän ja kiertävänä varahenkilönä tai esiopetusta antavana lastentarhanopettajana työskentelevän lastentarhanopettajan tehtävä arvioitiin vaativammaksi kuin muiden lastentarhanopettajien tehtävät. Mainittu tehtävän vaativuuden arvioinnin mukainen korvaus maksetaan tehtäväkohtaiseen palkkaan kuuluvalla TVA-lisänä. Euromääräinen TVA-lisä korottuu yleiskorotusten yhteydessä. Espoossa ei ole lastentarhanopettajien tehtäväkohtaisessa palkassa eri vaativuustasoja, vaan vaativuustekijät korvataan erillisillä TVA-lisillä.

Lastentarhanopettajan tyyppikuvauksen päivitys on käynnistynyt loppuvuonna 2017. Päivityksellä huomioidaan uuden varhaiskasvatustuotemat muutostarpeet ja tarkastellaan samalla mahdollisia nimikemuutoksia.

Lastentarhanopettajan tehtäväkohtainen palkka (ilman TVA-lisiä) oli 30.6.2015 Espoossa 2 363,87 euroa/kk. Se oli enemmän kuin sopimuksen hinnoittelun alaraja 1.7.2015 korotuksen jälkeen, minkä vuoksi Espoossa ei korotettu lastentarhanopettajan tehtäväkohtaista palkkaa 1.7.2015.

LTO:n tehtäväkohtainen palkka ja TVA-lisät, palkkakehitys 2015-2017:

Vuosi 2015:

Tehtäväkohtainen palkka: 2 363,87 euroa/kk
TVA-korvaukset: varajohtajalisä 92,84 euroa/kk,
erityisryhmässä tai kiertävänä toimiminen 40,11 euroa/kk ja
esiopetuslisä 60,74 euroa/kk.

1.2.2016:

Tehtäväkohtainen palkka: 2 379,87 euroa/kk (yleiskorotus)
TVA-korvaukset: varajohtajalisä 93,28 euroa/kk,
erityisryhmässä tai kiertävänä toimiminen 40,40 euroa/kk ja
esiopetuslisä 61,03 euroa/kk.

Henkilöstölle voidaan maksaa työsuorituksen arvioinnin perusteella henkilökohtaista lisää. Henkilökohtaisia lisiä maksetaan suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa 37 prosentille lastentarhanopettajista. Lisät vaihtelevat 63,65 ja 238,60 euron välillä kuukaudessa. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa henkilökohtaisia lisiä maksetaan 16 prosentille lastentarhanopettajista ja lisät ovat 95-227,59 euroa/kk. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa maksetaan kelpoisille lastentarhanopettajille rekrytointilisää 30,53 euroa/kk.

Espoossa on käytössä myös kertapalkitseminen. Henkilölle voidaan maksaa erikseen määriteltyn kriteerien mukaisesti vuosittain 100-600 euron suuruinen kertapalkkio. Kertapalkkioita maksetaan kaikissa työyhteisöissä.

Vantaan kaupunki

Vantaalla tehtäväkohtaiset palkat määräytyvät TVA-järjestelmän mukaisesti. Vantaan kaupungin tämän hetkiset tehtäväkohtaiset palkat hinnoitellussa 05PKO02B TVA-tasoinnissa. Palkkaava viranhaltija sijoittaa tehtävän mukaiseen TVA-tasoon ja tehtäväkohtainen palkka määräytyy sen tason mukaisesti. Vantaalla lastentarhanopettajan tehtäväkohtaisista palkkojen TVA-tasosta päättää henkilöstöjohtaja. Euromääräiset tasot ovat kehittyneet yleiskorotusten lisäksi TVA-tasoinnissa paikallisten järjestelyneuvotteluiden yhteydessä henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Vantaan kaupungin varhaiskasvatus ei ole tehnyt Espoon eikä Helsingin kanssa yhteistyötä koskien lastentarhanopettajien rekrytointia tai palkitsemista. Sen sijaan viimeisen kymmenen vuoden ajan on kuntien HR-yksiköiden avustamana tai Vantaan, Espoon ja Helsingin yhteistyönä muutaman vuoden välein kerätty tietoa siitä, kuinka monta kelpoisuusehdot täyttävää sekä täyttämätöntä lastentarhanopettajaa, erityislastentarhanopettajaa ja lastenhoitajaa kussakin kaupungissa työskentelee. Tämä yhteenveto on aina lähetetty tiedoksi heidän pyynnöstään myös JUKO-OAJ:lle.

Mitään sopimuksia lastentarhanopettajille maksettavista tehtäväkohtaisista palkoista ei ole tehty Espoon, Vantaan ja Helsingin kaupunkien kesken. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset määrittelevät sovellettavat palkkarakenteet ja muut palkitsemisen muodot, joiden suuruudesta ja käytöstä päätetään kunnassa.

Palkkausjärjestelmä perustuu kokonaisarvioon tehtävien vaativuudesta ja järjestelmää on rakennettu yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa. Paikallisessa tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmässä lastentarhanopettajien tehtäväkohtaiseen palkkaan vaikuttavia tekijöitä ovat varajohtajana toimiminen, integroidussa erityisryhmässä työskentely, erityislastentarhanopettajana toimiminen ja kiertävänä erityislastentarhanopettajana toimiminen. Palkkahinnoittelukohtassa 05PKO02B on seitsemän TVA-tasoa, joille kuhunkin hinnoittelukohtaan sijoittuvat tehtävät jakautuvat.

Vantaan vaativuustasot eivät ole sidottuja peruspalkkaan euromääräisesti tai prosenttiperusteisesti. Tämä on todettu myös kaupungin KVTES arviointijärjestelmää koskevassa ohjeistuksessa, joka on aikanaan käyty läpi yhteistoiminnallisesti henkilöstöjärjestön edustajien, käytännössä pääluottamusmiesten kanssa.

Vuonna 2015 alarajapalkkatarkistusten yhteydessä ei Vantaalla ollut palkkavaikutuksia, koska hinnoittelukohtassa ei ollut yhtään tehtävää hinnoittelun alarajassa. Matalin palkka oli korkeammalla kuin 75 euron korotus.

Lastentarhanopettajan tehtäväkohtainen palkka vuosina 2015-2016:

30.6.2015: 2 334,71 euroa/kk

1.2.2016: 2 350,71 euroa/kk (yleiskorotus)

Wessman

26.4.2018

95/10/2018

Vantaan kaupungilla on käytössä KVTES:n mukainen henkilökohtainen lisä sekä erikoispalkkiot. Vantaa panostaa erityisesti varhaiskasvatussuunnitelmien laatuun. Siksi esimerkiksi KVTES:n henkilökohtaisilla lisillä on varhaiskasvatuksessa palkittu työssään erinomaisesti suoriutuvia henkilöitä.

Vantaan kaupungilla lastentarhanopettajien tehtäväkuvat/tehtävät eivät muuttuneet vaativuudeltaan vuosien 2015, 2016 ja 2017 lakiuudistusten vuoksi. Vantaan kaupunki on toiminut lakimuutosten tavoin eli noudattaen aikaisemmin vastaavia suorituksia vähintään viimeisten kymmenen vuoden ajan. Vantaalla on siis jo ennen lakimuutoksia tehty vastaavia tehtäviä.

Vantaan varhaiskasvatus on noudattanut valtakunnallisia suosituksia, mistä johtuen kaupungissa on ollut kuntatasoinen oppimis- ja opetussuunnitelma 0-8- vuotiaille lapsille ainakin vuodesta 2003 lähtien, ja lapsen henkilökohtainen hoito- ja kasvatussuunnitelma, jossa on ollut sama henki kuin nyt nimeltään olevassa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa. Vantaan kaupungilla lastentarhanopettajien tehtäväkuva eikä näin ollen myöskään tehtävien vaativuus ole muuttunut.

Johtopäätökset

Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valvonnan tuloksena voidaan todeta, että Helsingin kaupunki, Espoon kaupunki ja Vantaan kaupunki maksavat lastentarhanopettajien tehtäväkohtaiset palkat KVTES:n palkkausluvun 9 §:n edellyttämällä tavalla tehtävän vaativuuden perusteella.

Työnantajien selvityksistä käy ilmi, että ne määrittelevät itsenäisesti palkkausjärjestelmänsä, että tehtäväkohtaiset palkat eroavat toisistaan ja että kaupunkien kesken on käytössä eriäviä palkan lisien osia. Jokaisella kunnalla on omat palkitsemisjärjestelmänsä ja paikalliset palkkausjärjestelmät. Myös palkoista päätetään hyvin eri tavoin. Yksittäisen henkilön ansiotaso muodostuu eri tekijöistä, ei vain tehtäväkohtaisesta palkasta. Henkilökohtaisen palkan määrittely, mahdolliset tulospalkkiot ja muut lisät poikkeavat oleellisesti toisistaan.

KT toteaa myös, että kaupunkitasoisessa työnantajayksikössä on normaalia työnantajatoimintaa seurata muiden työntajien isoimpien ammattiryhmien palkkakehitystä.

KUNNALLINEN TYÖMARKKINALAITOS

Neuvottelupäällikkö

Työmarkkina-asiamies

Henriikka Nybondas-Kangas

Canelia Wessman